AREVELK
Siyasi, iktisadi ve edebi yevmi gazete
Galata, Tunel itisalinde, Billur Sokak
No: 10

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ՏԱՐԵԿԱՆ
ԹՈՒՐՔԻՈ ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ	700 ՂՐՇ.	1400 ՂՐՇ.
ԱՄԵՐԻԿԱ	110 ԴՐ.	200 ԴՐ.
	9 ՏՕԼԱՐ	15 ՏՕԼԱՐ

AREVELK
ԱՐԵՒԵԼՔ

ՀԵՌԱԶԱՅՆ 40852 ◆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ—ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ ◆ Telefon 40852

Գիւղոր փողոց Թիւ 10
Ղալաթիա Թիւնէլի կիր

AREVELK
Quotidien Arménien Politique
Economique et Littéraire
Galata, B. P. 1203
ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
ԽՈՐԷՆ ՀԱՄԱՅԵԱՆ

ԱՆԳԼԻԱ ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

ՊԱՏՐԱՍՏԵՑ, ՈՐՈՎ ՉԷԶՈՔ ԳՕՏԻՆԵՐ ՊԻՏԻ ՀԱՍՏԱՏՈՒԻՆ ՖՐԱՆՍԱՅԻ, ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ, ՊԵԼՃԻՔԱՅԻ ՄԻՋԵՒ

ՕԴԱՅԻՆ ՈՒԺԵՐՈՒ ՍԱՀՄԱՆԱՓԱԿՈՒՄԸ ԿԸ ՆԱԽԱՏԵՍՈՒԻ

ԳԵՐՄԱՆ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿ ՌԻՊԷՆԹՐՕՓ ԵՐԷԿ ԼՈՆՏՈՆ ՀԱՍԱՒ

ԼՈՆՏՈՆ, 18.— Լոքառնոյի դաշնագիրներուն նիստը վերջացաւ, կէս գիշերէն քիչ յետոյ։ Այսօր, ժամը 12.15ին նոր նիստ մը եւս տեղի պիտի ունենայ։

Ֆրանս. պատուիրակութիւնը իր պանդոկը վերադարձաւ, լաւ տրամադրութիւններու մէջ։ Ընդհ. տպաւորութիւնը այն է թէ երեկոյեան, մթնոլորտը բաւական բարւոքած էր։ Ֆրանս. պատուիրակութեան անդամները ընդունելով հանդերձ որ տակաւին ոչ մէկ բան կարգադրուած է, կը յայտարարեն թէ կարելի եղած է յառաջդիմութիւն մը ձեռք բերել։

Անգլիացի հեղինակաւոր անձնաւորութիւն մը յայտարարեց թէ խելքի մօտ չէ որ մէկ նիստի ընթացքին կարելի ըլլայ տեւական լուծում մը գտնել եւրոպական հարցերուն, ինչպէս նաեւ նոր Լոքառնո մը ստեղծել միւսին տեղ բռնելու համար։

Եթէ պիտի խօսի այսօր Ազգաժողովի Խորհուրդին մէջ։ Անգլ. կառավարութիւնը կը փափաքի որ Խորհուրդը Լոնտոնի մէջ գումարուի, մինչեւ որ կարելի ըլլայ ձեւ մը գտնել կացութեան մասին բանակցելու համար։ Խորհրդակցութիւնները երկար առեն պիտի տեւեն։

Նոյն անձնաւորութիւնը յայտարարեց թէ տակաւին համաձայնութիւն չէ գոյացած, նոյնինքն Լոքառնոյի դաշնագիրներուն միջեւ, այն երգրին մասին զոր պիտի հեռացնեն։ Եւ երբոր այդ ծրագրին մասին համաձայնութիւն գոյանայ, յիշեալ ծրագիրը պիտի յանձնուի Ազգաժողովի Խորհուրդին և Գերմանիոյ։

Գերմանական առաջարկ ծրագիրը, 25 ամեայ ուխտի մը մասին, սուրիական հարցերու կարգին կ'ուսումնասիրուի Լոքառնոյի դաշնագիրներուն կողմէ։ Վիճաբանութիւնները կը սահմանափակուին արեւմտեան Եւրոպայի հարցին շուրջ և տակաւին նախապատրաստական վիճակ մը ունին։ Դեռ կատարուելիք շատ գործ կայ։

Նոյն հեղինակաւոր անձնաւորութիւնը աւելցուց թէ, Ֆրանս. կառավարութիւնը եւս ջերմագէս կը փափաքի խաղաղասէր լուծում մը գտնել, որով կը ջանանք համաձայնիլ բանակցութեանց ընդհ. ծրագրին վրայ։

Ռոյթէր կը կարծէ թէ յայտագրին պատրաստութեան համար բուն աշխատանքը հինգշաբթի օր պիտի սկսի, Ազգաժողովի Խորհուրդին գումարումէն վերջ։ Խիստ վերապահութիւն ցոյց կը տրուի մանրամասնութեանց մասին այն բանաձեւին, զոր անգլ. պատուիրակութիւնը յանձնած է Խորհուրդին։

Երեք պատուիրակութիւններ այժմ ծրագիրներ ներկայացուցած են և Լոքառնոյի դաշնագիրները խնամով քննած են յիշեալ երեք ծրագիրները։ Այդ հիման վրայ կը ջանան անոնք պատրաստել յայտագիր մը, որ կարելիութեան գուն բանայ կարգադրութեան մը յանգելու համար արեւմ. Եւրոպայի մասին։

Ներկայ տագնապը մեղմելու համար երեք հանգրուաններ կը նախատեսուին։

1.— Նախապատրաստական վիճաբանութիւններ։
2.— Գերմանիոյ հետ բանակցութեանց հիմ մը գտնել։
3.— Բուն բանակցութիւնները։

Ամէն պարագայի, Լոքառնոյի դաշնագիրները պիտի ջանան ներկայացուցած երեք ծրագիրները նկատի առնելով, հաւաքական ծրագիր մը պատրաստել։

Անգլ. շրջանակները մասնաւորաբար կը շեշտեն թէ Լոքառնոյի դաշինքը շատ աւելի կենսական կարեւորութիւն ունի Պելճիքայի համար, քան ուրիշ ոեւէ մէկ պետութեան։

ԱՆԳԼԻՈՅ ԱՌԱՋԱՐԿՆԵՐԸ

ԼՈՆՏՈՆ, 18.— «Թայմզ» կը տեղեկանայ թէ արեւմ. Եւրոպայի կացութեան կարգադրութեան համար Անգլիոյ կողմէ ներկայացուած առաջարկները կը նախատեսեն.—

1.— Ձեղոք գօտի մը հաստատումը՝ մէկ կողմէ Գերմանիոյ, իսկ միւս կողմէ Ֆրանսայի ու Պելճիքայի միջեւ։

2.— Այն հոգամասը որ Ֆրանս. սահմանագլուխէն պիտի առնուի յիշեալ գօտիին մէջ, բնականաբար բացը պիտի թողու Մաժինոյի ամրութեանց դէմը։ (Մ. Խ.—այսինքն այդ ամրութիւնները դուրս պիտի ձգուին չէզոք գօտիէն)։

Թերթը կ'աւելցնէ թէ շատ մը պատճառներ կան կարծելու համար որ, քան Անգլիացիներուն, չէզոք գօտիին մէջ առնուելիք գերմանական, Ֆրանսական և պելճ հոգամասերը պէտք է ենթարկուին միջազգային սահմ.-կազմակերպութեան մը հսկողութեան։

ԼՈՆՏՈՆ, 18.—Հավասի գիւանագիտական թղթակիցը կը հաղորդէ որ Քէնէի ծրագիրը, որուն արամադրութիւնները դաշտի կը պահուին, գիւանագիտական շրջանակներու կողմէ կը նկատուի միջոց մը «վերահաստատելու համար միջազգային օրէնքը»։

Նոյն թղթակիցը կ'ըսէ թէ իր տեղեկութեանց համաձայն, Լոքառնոյի դաշնագիրները հաւաքաբար ծրագիր մը ներկայացուցած են Ազգաժողովի Խորհուրդին և այդ ծրագրին գլխաւոր ցիցերը հետեւեալներն են.—

Գերմանիոյ պաշտօնական դատապարտութիւնը, Լոքառնոյի դաշինքը դրժած ըլլալուն համար։ Հրաւիրել Ֆրանսան և Գերմանիան որպէս զի պարզեն իրենց տեսակէտները Լահէյի արդարութեանատեանին առջեւ, Ֆրանքֆորտէթ սուրմին ու Լոքառնոյի դաշինքին իրարու հետ ներդաշնակութեան մասին։

Զի կարծուիր թէ այդ ծրագիրը մասնաւոր արամադրութիւններ կը պարունակէ այն պարագային համար երբ Գերմանիա մերժէ ընդունիլ Լահէյի ատեանին իրաւարարութիւնը կամ արձակելիք վճիռը։

Անգամ մը որ կարգադրուի Ֆրանքֆուրտէթ սուրմին ու Լոքառնոյի դաշինքին իրարու հետ ունեցած ներդաշնակութեան հարցը, յետոյ պիտի պատրաստուի տեւական ապահովութեան գրութիւն մը Հռենոսի սահմանին համար, մասնաւորաբար հաստատելով ապաքինեալ գօտիներ, միջազգային հսկակէտի մը տակ։

Գերմանիա իրաւունք չպիտի ունենայ ամրութիւններ շինելու այդ գօտիին մէջ, իսկ Ֆրանսայի չպիտի արգիլուի իր ներկայ պաշտպանական դրութիւնը աւելի զօրացնել։

Նոր դաշնագրին առարկաները—Գերմանիա, Անգլիա, Ֆրանսա և Պելճիքա—հաւաքաբար պիտի երաշխաւորեն իրենց հողամասերուն անձեռնմխելիութիւնը, իրենց փոխադարձ ուժերուն դէմ, որոնք նոյնպէս պիտի սահմանափակուին։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ՂՐԿԵՑ ԻՐ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿԸ

ՊԵՐԼԻՆ 17.— Գերման արտաքին նախարար Ֆոն Նէօրաթ, այսօր, հետեւեալ հեռագիրը ղրկեց Ազգաժողովի ընդհ. քարտուղարութեան.—

Սացայ ձեր Մարտ 16 թուականի հեռագիրը և պատիւ ունիմ հաղորդելու որ Ֆոն Ռոպէնթրոփ Գերմանիան պիտի ներկայացնէ Ազգաժողովի Խորհուրդին մէջ, Ֆրանսական և պելճ կառավարութեանց կողմէ յարուցուած խնդրին քննութեան առեն։ Մեր պատուիրակը Լոնտոն պիտի գտնուի հինգշաբթի առաւօտ (այսօր)։

*** Անգլ. դեսպանին կողմէ կատարուած սիրալիր դիմումին վրայ, Ռոպէնթրոփ արդէն իսկ համբայ եղած է Պերլինէն, պատուիրակութեան մը հետ։

*** Գերման պատուիրակը հինգշաբթի օր պիտի պարզէ իր կառավարութեան տեսակէտը, Ազգաժողովի Խորհուրդին առջեւ, որուն անդամները պիտի պատասխանեն։ Ապահովաբար պիտի պատասխանէ նաեւ Թիթուլէսքու, որ Խորհուրդին գաղտնի նիստին մէջ բուռն կերպով արտայայտուած է Գերմանիոյ արարքի մասին, զայն ուղղուած գտնելու փոքր ազգերու դէմ։

Խորհուրդին գաղտնի նիստը բաւական օգտակար եղած է և վիճաբանութեանց մասնակցած են բոլոր անդամները, բացի իտալ. դեսպան Կրանտիէ։ Բաւական երկար խորհրդակցու իւններէ վերջ, որոշուեցաւ յետաձգել Գերմանիոյ դատապարտութեան հարցը։

ԻՏԱԼԱՑԻՔ ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏԱԿԱՆ

Օդային բուռն յարձակումներ կ'ընեն

Հապէշ Կարմիր Խաչի օդանաւ մը ԽՈՐՏԱԿՈՒԱԾ

Նէկիւսը անձամբ կը վարէ բանակը

ԼՈՆՏՈՆ, 18.—Աթիսապապայէն կը հաղորդուի.— Հիւս. ճակատին վրայ իտալական յարձակողականը կը շարունակուի։ Ամպա Ալակիէն ոչ շատ հեռու ազգի կ'ունենայ մեծ ճայտամարտ մը զոր անձամբ կը վարէ հապէշ կայսրը. երկուստեք ծանր են կորուստները։

Հարաւային ճակատին վրայ ևս օդային բուռն ռմբակոծութեան մը ենթարկուած է Իտալացիներուն կողմէ.

Նէկիւսին կողմէ եթովպական Կարմիր Խաչին նուիրուած Ֆոքէր օդանաւը, որուն վարչն էր ընդհանրապէս յուէատ ի պատն Ռոզէն, երէկ առաւօտ Ֆորամի մէջ ջախջախուած է իտալ. ռմբարձակ օդանաւերու արձակած ռումբերէն։ Ցիշեալ օդանաւի երկու թեւերուն վրայ յստակօրէն կը նշմարուէին Կարմիր Խաչի նշանները։

Հարաւային ճակատին վրայ իտալական ուժերը ցամաքէն և օդէն անդադար կը ռմբակոծեն հապէշ գիրքերը և արդեւք կը հանդիսանան անոնց համախմբումին։ Պատերազմին սկիզբէն ի վեր Գ. անգամ ըլլալով իտալացիներուն կողմէ գրաւուած է Վատարան, որ Աթիսապապայէն 360 քիլոմէթր դէպի հարաւ կը գտնուի։

Կեդրոնի շրջանին մէջ իտալ. ջոկատներ թափանցած են մինչեւ հապէշ Զօր. Պէյլենէմէրիի գիրքերուն առաջ։

Մակալօ որ բանալին է Աթիսապապ առնող ամէնէն ուղիղ ճամբուն։ Նոյնպէս բուռն կերպով ռմբակոծուած է։

*** Աթիսապապայէն Ռոյթէրի թղթակիցը կը հաղորդէ որ եթովպական կառավարութիւնը վճռապէս կը հերքէ, հապէշ թագաւորին կողմէ հաշտութեան առաջարկ ներկայացուած ըլլալուն լուրերը։

ՅԷՍԻԷ, 18.—Սթէֆանի գործ.—կը կարծուի թէ Ռաս Մուլուկէն թայի բանակին վերակազմութեան գործը յանձնուած է Յէսիվի նախկին կառավարիչ Ռաս Եթաֆ։ Նէկիւսը անձամբ առանձնած է բանակը վարելու գործը, կասեցնելու համար իտալական յառաջխաղացումը։

ԱՏԻՍԱԳԱԳ, 18.—Ֆրանս. առաջին շրջուն հիւանդանոցին բացումը կատարուեցաւ պաշտօնապէս, ի ներկայութեան իշխանուհի Յէհայի։ Հիւանդանոցը ի մօտոյ պիտի մեկնի դէպի Օնատէնի ճակատը։

ՀՌՈՄ, 18. — Մարաշլխտ Պատոլիո 158 թիւ իր զեկոյցին մէջ կ'ըսէ.— Իտալ. օդանաւերը խորտակեցին երկու հապէշ օդանաւեր, որոնք Ասիանկի լիճին հարաւակողմը կը գտնուէին։

Բազմաթիւ եթովպացի պետեր հպատակութիւն յայտնեցին։ Ասոնց մէջ կը գտնուի նաեւ Թամպիէնի նախկին կառավարիչ եւ ռաս Սէյսումի աղան դատարակ Տէտճաս Ամարէ։

Սոմալիի ճակատին վրայ յատկանշական ցնորք դէպք չկայ։

ՎԷՆԻԶԷԼՕՍ ՄԵՌԱՒ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Երէկ հաղորդած էինք, թէ Յունաստանի նախկին վարչապետը Վէնիզէլոս խիստ ծանր հիւանդ է Փարիզի մէջ։ Կէս գիշերէն յետոյ ստացուած հեռագիրները կը գուժեն անոր մահը։

Հանգուցեալին մարմինը նախ Փարիզէն Աթէնք և ապա Կրետէ պիտի փոխադրուի, հոն, իր ծննդավայրին մէջ ամփոփուելու համար։

Երկիրս Թագաւոր ցաւակցական հեռագիր մը ղրկած է Վէնիզէլոսի այրիին։

ԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆ ՆՕԹԵՐ

Դիւանագիտական աշխարհի մէջ մեծ համբաւ ստացող Կրետացին, համեստ ծագում մը ունենալ։ Իր հանրային կեանքը կը սկսի Կրետէի ապստամբութեան մասնակցութեամբը, զոր ղեկավարեց ի վերջոյ, և յաջողեցաւ կղզին ենթարկել անգլիֆրանքօռուս հովանաւորութեան, պահելով հանդերձ Թուրքիոյ հետ հպատակութեան կապը։

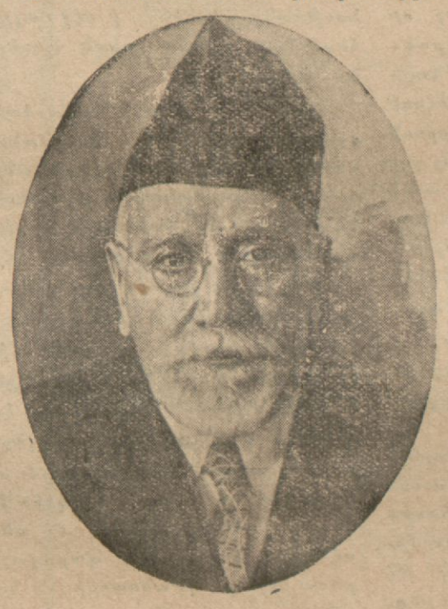

Էլէֆթէրօն Վէնիզէլօս

Կրետէն իր գործունէութեան նեղ գալ սկսաւ և անցաւ Յունաստան ուր իր յեղափոխական խմորին բերումով յաջողեցաւ մինչեւ վարչապետութեան հասնիլ։

Պալքանեան պատերազմին գլխաւոր դերակատարը եղաւ, և Յունաստանի կցել յաջողած նոր գաւառներով մեծ ժողովրդականութիւն շահեցաւ։ Բայց միւս կողմէ չկրցաւ հալա երթալ Գօնթանթին Թագաւորին հետ, որ նոր գահը բարձրացած ըլլալով, չէր հանդուրժեր ժողովրդական վարչապետի մը անօրինութիւններուն ենթարկուիլ։ Ընդհ. պատերազմին մասնակցելու հարցը երկուքին միջեւ դժուութեան որոմ եղաւ և Վէնիզէլոս սիրպուեցաւ տեղի տալ և հրաժարիլ, բայց դաշնակիցներուն օգնութեամբ Սելոնիկի մէջ իշխանութեան գլուխ անցաւ և պատերազմին մասնակցեցաւ յաջողելով միանգամայն վարել տալու Գօսթանթին Թագաւորը։

Դաշնակիցներու յաղթութիւնը իրեն ալ յաղթութիւնը նկատեց և անխորհուրդ կերպով մխրճուեցաւ Թրքիոյ արիւնոտ ներքին գործերուն մէջ։

1920ին իր գափնիներուն ապաւինած, ընդհանուր ընտրութիւն կատարել տուաւ, հաստատապէս հաւատալով թէ հելլէն ազգը միաձայնութեամբ իր քուէներով զինքը պիտի վերահաստատէր իշխանութեան վրայ։ Մեծ եղաւ իր յուսախաբութիւնը երբ ազգը իր քուէները տուաւ իր հակառակորդներուն։ Ինքը փութաց հրապարակէն քաշուիլ և նոյն իսկ Յունաստանէն հեռանալ, որովհետեւ Գօսթանթին գահին վրայ կը վերադարձէր։

1922ի Անատոլուի պարտութիւնը, դարձեալ սիրպեց Գօսթանթինը գահէն հեռանալու և Վէնիզէլոս վերադարձաւ իշխանութեան գլուխ, հանրապետութիւն հռչակեց և հիմը դրաւ Թուրքահելլէն բարեկամութեան, իր Անգարա ըրած պատմական այցելութեամբ։

Ընդդիմադիրները 1932ի ընտրութեանց մէջ յաջողած ըլլալով, Վէնիզէլոս կրկին հեռացաւ, բայց չմարսեց իշխանութենէն ինկած ըլլալը, և կազմակերպեց 1935 Մարտի ապստամբութիւնը, որ բնաւ չներուեցաւ իրեն իր հայրենիքը դիտակցօրէն արիւնահեղութեան մատնած ըլլալուն պատճառաւ։ Եւ այսպէս՝ իրրեւ կարող դիւանագէտ մեծ համբաւ ստացող այս անձը, անփառունակ կերպով կը վերջացնէ իր կեանքը։

Միջազգ. գօտիին ծրագիրը ջո՛ւրը կ'իյնայ

ԼՈՆՏՈՆ, 18. — Լոքառնոյի դաշնագիրներուն գաղտնի ժողովը տեղի ունեցաւ արտաքին նախարարութեան մէջ ժամը 12. 25ին։ Անգլիոյ կողմէ ներկայ էին՝ Էտէն, Լորտ Հալիֆաքս, Նէվիլ Զէմպրլէն եւ Ռամսէյ Մաքտոնալտ։

ԼՈՆՏՈՆ, 18 .—Ռոյթէր կը տեղեկանայ թէ Ֆրանսայի կողմէ թելադրուած է որ Լոքառնոյի դաշինքին երաշխաւորները՝ Անգլիա և Իտալիա քանի մը ջոկատ զինուոր ղրկեն օժանդակելու համար Ֆրանսական ուժերուն արեւելեան սահմանին վրայ։

Այս թելադրութիւնը պատճառ եղած է որ Անգլիացիք առաջարկեն միջազգային գօտի մը հաստատել երկու երկիրներու սահմանագլուխներուն միջեւ, ինչ որ Ֆրանսացիներուն կողմէ ընդունելի չէ նկատուած։

ՊԵՐԼԻՆ, 18.—Սթէֆանի գործ.—կը կարծուի թէ Ռաս Մուլուկէն թայի բանակին վերակազմութեան գործը յանձնուած է Յէսիվի նախկին կառավարիչ Ռաս Եթաֆ։ Նէկիւսը անձամբ առանձնած է բանակը վարելու գործը, կասեցնելու համար իտալական յառաջխաղացումը։

ԱՏԻՍԱԳԱԳ, 18.—Ֆրանս. առաջին շրջուն հիւանդանոցին բացումը կատարուեցաւ պաշտօնապէս, ի ներկայութեան իշխանուհի Յէհայի։ Հիւանդանոցը ի մօտոյ պիտի մեկնի դէպի Օնատէնի ճակատը։

ՀՌՈՄ, 18. — Մարաշլխտ Պատոլիո 158 թիւ իր զեկոյցին մէջ կ'ըսէ.— Իտալ. օդանաւերը խորտակեցին երկու հապէշ օդանաւեր, որոնք Ասիանկի լիճին հարաւակողմը կը գտնուէին։

Բազմաթիւ եթովպացի պետեր հպատակութիւն յայտնեցին։ Ասոնց մէջ կը գտնուի նաեւ Թամպիէնի նախկին կառավարիչ եւ ռաս Սէյսումի աղան դատարակ Տէտճաս Ամարէ։

Սոմալիի ճակատին վրայ յատկանշական ցնորք դէպք չկայ։

ԵՐԲ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՊԻՏԻ ՍԿՍԻ

ՀԻԹԼԷՐԵԱՆ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

ԺՈՂՈՎՈՒՐԴ ՄԸ ՈՐ ՍԻՏՔՈՎ ԵՒ ՀՈԳԻՈՎ ԶՕՐԱՑԱՐԺԻ ԵՆԹԱՐԿՈՒԱԾ Է

ԼՈՒԻ ՖԻՇԷՐ

(Շար. երկի թիւհն եւ վերջ)

Գերման մամուլը կը փառաբանէ Հիթլէրը, «այս պատիւը և արժանիքը իր ժողովուրդին ընծայած ըլլալուն համար» վերահաստատելով պարտուորիչ զինուորական ծառայութիւնը։

Եւ այս մտայնութեամբ է որ Գերմանացիք ի վերջոյ կատարելապէս բնական նկատած են երկրին բոլոր արտադրող ուժերու կեդրոնացումը, ի դէպ ապագայ զինում ընդհարումի մը պարտաւորութեան։

Երեւոյթ մըն է որ պաշտօնական Գերմանիան կ'ամբաստանէ սովէթ Ռուսիան իր յարձակողական նպատակներուն համար, ճիշդ ինչպէս որ Իտալիա ամբաստանած էր Եթովպիան իբր յարձակող։

Կարելի՞ է ապացուցանել որ Գերմանիա յարձակումի մը կը ծրագրէ ուրիշ երկրի մը դէմ և թէ նացի քաղաքականութիւնը կ'առաջնորդէ այնպիսի կացութեան մը, որուն միակ ելքը պատերազմ կրնայ ըլլալ։ Գերմանիոյ վարիչները ամէն օր կը հաւատան թէ իրենք խաղաղասէր դիտաւորութիւններ ունին։ Եւ ամէն տարի կը կրկնեն Հիթլէրի ճառերէն քաղուած պարբերութիւններ, որոնք պէտք է ծառայեն իբր բաւականաչափ և համոզիչ փաստեր, Նացիներու խաղաղասէր ձգտումներուն։

Բայց ուրեմն, ի՞նչպէս կարելի է բացատրել Նացիներու ռուսոֆոբ ընդդիմութիւնը, հանդէպ հաւաքական ապահովութեան բոլոր միջոցներու։ Ի՞նչպէս չխորհիլ թէ հիթլէրեան վարիչներու այդ ընդդիմութեան միակ նպատակն է՝ արդիլել հաւաքական ճակատ մը կազմութիւնը, այն պարագային երբ Գերմանիա յարձակողական պատերազմի մը ձեռնարկէ ոնէ սոսկալի պատութեան դէմ։

Ոչ մէկ գերման կրցաւ ուրանալ այս արամաբանական եզրակացութիւնը, երբ ապրիլ ունեցայ իրենց հետ վիճաբանելու այս հարցին շուրջ։ Եւ չեմ կարծեր թէ ուրիշ ոնէ մէկը կրնայ տարբեր կերպով պատասխանել նոյն հարցումին։

Հիթլէրի 1935 Մայիս 21ին և անկէ յետոյ արտասանած ճառերն ու տարբերները, կը հաստատեն արդարեւ այն մտավախութիւնը թէ Գ. Ռայխը կ'ուզէ ազգային համար վերապահել միայն, որոշ կուրի դոյի մը։

Բայց պիտի ըսուի թէ Գերմանիա տակաւին պատրաստ չէ։ Հաղիւ թէ 1938ին պատրաստ պիտի ըլլայ։ Ուրեմն ինչո՞ւ համար անմիջական վախերէ տարուիլ։

Առիկա օրքան սխալ, նոյնքան նաեւ վտանգաւոր խորհելակերպ մըն է։ Անտարակոյս, 1938էն և նոյն իսկ 1939էն առաջ, Գերմանիա բնաւ ի վիճակի չպիտի ըլլայ պատերազմի ձեռնարկելու պատութեանց խմբակցութեան մը դէմ, որուն մաս պիտի կազմէ նաեւ Ֆրանսա։ Սակայն հարցը բոլորովին կը տարբերի, եթէ զանազան կիցներ գտնէ յանձին՝ Լեհաստանի, Հունգարիոյ և Չափոնի։

Բազմաթիւ Գերմանացիք համոզուած են որ Անգլիա զբաղած ըլլալով Մէլերկրականի, Արեւելեան Ափրիկէի և Ծայրագոյն Արեւելքի կացութեամբ՝ պիտի նախընտրէ չեզոք մնալ եւրոպական պատերազմի մը պարագային—վախնալով Լոնտոնի և ուրիշ գլխաւոր կեդրոններու զէմ ի գործ դրուելիք օդային յարձակումէ մը—եթէ ուզղակի ապառնալիքի տակ չգտնուի ինք։

Արդարեւ, Անգլիա պատրաստ պիտի ըլլա՞յ մինչամեալու ի նպաստ Աւստրիոյ, Զէքոսլովաքիոյ և կամ Լիթուանիոյ, ինչպէս ըրաւ—կամ ուզեց ընել—Եթովպիոյ համար։ Իսկ հաւանական է որ Արեւմուտքի ճակատագիրը այս հարցին պատասխանէն կախեալ ըլլայ։ Ինչ որ ալ ըլլայ, նոցի վարիչները կը յուսան թէ պիտի յաջողին ի վերջոյ «չէզոքացնել» Անգլիան։ Եւ չէզոքացնելով Անգլիան, պիտի պարտադրեն նաեւ Ֆրանսայի որ Արեւելքի հետ իր կապերը խզէ։

Ուրիշ բառերով, պատասխանելու համար այն հարցումին թէ ե՞րբ պիտի պատերազմի Հիթլէր, այնչափ կարեւոր չէ գիտնալ բուն թուականը, այլ աւելի կենսական է գիտնալ թէ որքա՞ն դաշնակիցներ պիտի կրնայ ապահովել Հիթլէր և որ ասիճան պիտի յաջողի «անչարժութեան մատնել» իր զօրաւոր հակառակորդները։

ՑԱՏԿԱՆՇԱԿԱՆ ՏԵՍԱԿԷՏ ՄԸ

«Ֆրանքֆուրթեր Ցայթունկ» խօսելով Գերմանիոյ դէմ ի գործ դրուելիք պատիժներու վիճաբանութեանց մասին, ի մէջ այլոց հետաւորապէս յատկանշական տողերը կը գրէ։—

Արդ, ո՞վ պիտի համարձակի «պատիժ» անուանել։ Եւ մանաւանդ ի՞նչ տեսակ։ Այսինքն անոր համար որ գերմանական զօրամասեր նե՞ս մտած են հարիւրին հարիւր գերմանական եղող գաւառ մը։

Ինչ որ ալ խորհին, հոս թէ այլուր, Գերմանիոյ ի գործ դրած այս եղանակին մասին, ընդունին թէ ոչ գերման տեսակէտը, Ֆրանքֆուրտեր տեսակէտն հետեւանցով Լոքառնոյի դաշինքը չնշուած ըլլալու մասին, արդար նկատեն կամ ոչ, օգտակար կամ անպէտ, կրկնեն թէ կատարուած իրողութիւն մը տեղի ունեցած է՝ ոչ մէկ պարագայի, բնաւ երբեք, Ֆրանսացիի մը կամ անգլիացիի կողմէ «պատերազմի պատճառ» չի կրնար նկատուիլ Հռենոսի վերագրաւումը գերման զօրաց կողմէ։

Հետեւաբար, պատիժներու կուսակիցները դէպի ազէտ կը դիմեն։ Որովհետեւ չկայ մէկ հատ իսկ գերմանացի որ ընդունի մէկ հատ իսկ զինուոր ետ քաշել Հռենոսեան գօտիէն։

Այս պայմաններուն տակ մէկ լուծում միայն կը տեսնենք.—Ընդունիլ մեր խաղաղութեան ամենալայն առաջարկները, զոր ցարդ երբեք կատարուած ըլլան Եւրոպայի մէջ։

ՓԱՐԻԶՑԻՆԵՐՈՒ ՄՏԱՑԻՐՈՒԹԻՒՆԸ

Նկատելի է որ Փարիզի մէջ հետզհետէ կը նուազին Թանկագին իրերու կորուստները, բայց եւայնպէս 1935 տարուան մէջ 170,000 զանազան առարկաներ գտնուած և յանձնուած են ոստիկանութեան՝ կորսուած իրերու Գիւտարանին։

Այդ 170,000էն միայն 70,000ը փնտռուած են կորսնցնողներէն, իսկ միւս 100,000ը տակաւին կը մնայ և կը սպասէ տէրերուն։ Կորսուած առարկաներուն մէջ ամենագլխաւոր տեղը կը բռնեն հովանոցները՝ մօտ 25,000 հատ։

Անկէ յետոյ 8690 կապ բանալիներ որոնք բնաւ չեն փնտռուիր։ Կան նաեւ դրամապանակ, ձեռքի պայուսակներ, մանր տպրանքներու ծրարներ եւն., որոնք մոռցուած են հանրակառքերու կամ մէքրօներու մէջ։ Բայց ամէնէն զարմանալին զոյգ մը անթաթաներու և փայտէ ոտքերու գտնուիլն է, որուն համար ոչ ոք չի ներկայացած։ Նոյնպէս ինքնաշարժի մը մէջ մէկէջ մոռցած էր 20 հազար ֆրանք, որ յաջորդ օր եկած փնտռած և առած է։

*** Վոսփորի ծկնաբուծութեան ենթիթիւնին մէջ ելմտ. քնիկներ քննութիւն կատարելով, տեսած են թէ հաստատութեան անօթեւանները եւ պաշտօնեաները դրամական մեծ վնասում մը կատարած են։ Անգիրը ընդհ. դատախազութեան յանձնուած է։

ԿՈՎԿԱՍԻ ԱՇՈՒՂՆԵՐԸ

«Փուանալ աը Մոսքու» շաբաթաթերթի թղթակիցը հետաքրքրական յօդուած մը ունի աշուղներու մասին։ Իր շահեկանութեան պատճառաւ կուտանք մեր ընթերցողներուն։ Հայերն ալ ունեցած են իրենց նշանաւոր աշուղները, որոնք փարքերու ալ արժանացած են.—

Անդրկովկասի քաղաքներուն, գիւղերուն և կոլխոզներու մէջ յաճախ կը հանդիպինք աշուղներու, որոնք երգող բանաստեղծներ են, և մեծամասնութեամբ գրել չեն գիտեր կամ կոյր են։ Կը պատրաստեն իրենց ծնողավայրը, կ'այցելեն ժողովուրդին հաւաքուած տեղերը, իրենց երգերով ուշադրութիւն կը գրաւեն։ Երգելով միասին կը նուագեն ազգային նուագներ, «սազ» կամ «քէմէնչէ»։

Այս արհեստը շատ հին ժամանակներէ ի վեր գոյութիւն ունի։ Գրական պատմութիւնը կը յիշէ ամենանշանաւոր աշուղներու անունը. Սայաթ Նովա, Ազզար Ամամ, Սէյատ, Շիրին, Ճիվան, որոնք կը նկատուին դասական բանաստեղծներ։

Հինէն ի վեր, աշուղները բացարձակ ժողովրդականութիւն կը վայելեն, ժողովուրդը թէ՛ կը յարգէ և թէ իր անսահման սքանչացումին առարկան կը դարձնէ զանոնք։

Աշուղները կը մասնակցէին կրօնական բոլոր հանդիսութեանց, ընտանեկան խրախճանքներու և բարեկամական խնջոյքներու։ Սովորութեան կարգ անցած է այլ ևս անոնց ներկայութիւնը։ Անոնք իրենց երգերով և դասական կատարներով, աշխատաւոր զանգուածներու մէջ նուագի և բանաստեղծութեան սէրը արթնցուցած են։

Աշուղները ժողովրդական ազդեցութիւն մը ի գործ կը դնեն ժողովուրդին վրայ. իրենց ոտանաւորներու ներգաշնակութեամբ և նուագի ազգային դրոշմովը։ Այսօր ալ աշուղները տաւատարմօրէն կը հետեւին նախնի եկեղեցական կանոններու, և իրենց բոլոր երգերը դասաւորուած են սազի 64 եղանակներու վրայ։ Իրենց սիրողի գոյութիւնն ալ կանոնաւորուած է եկեղեցական կարգադրութեանց համաձայն։

Վարպետ աշուղը կ'եղանակաւորէ ու կ'երգէ իր երգերը սքանչացողներու և աշակերտներու համար իր առնը մէջ։ Դուրս կ'ելլէ տունէն, երբ հրաւիրուի հանդիսաւոր հաւաքոյթի մը կամ մեծ ասնի մը, ու կ'երթայ ո՛չ թէ վճարումով, այլ նպատակի և յաղթանակի համար։ Ուր որ երթայ, աշակերտութիւնն ալ հոն է։ Տան մէջ ըլլայ թէ բացօթեայ հաւաքոյթի, մուտքը ու ելքը ամբողջովին ազատ է։ Վարպետը նստած է, կամ կը պտտի անոնց միջեւ, կարդալով իր ոտանաւորները որ հիւսուած է, կամ կը հիւսէ անմիջապէս, աշակերտներուն կը կրկնէ որոնք կարգաւ կամ ամէնքը միասեղ կը կրկնեն իրենց կարգին։

Յաճախ, աշուղները ժողովրդական հոծ բազմութեան մը ներկայութեան կը մասնակցին մրցումներու։ Անոնց կ'առաջարկուի ոեւէ եղանակի մը վրայ երգ մը պատրաստել։ Անոնց կ'առաջարկուին հարցումներ, որոնց պէտք է անմիջապէս պատասխանեն, յարգելով արուեստի բոլոր կանոնները։

Օրինակի համար, աշուղ մը կը հարցնէ ուրիշ աշուղի մը.

— Երկինքէն ի՞նչ կ'իջնէ հողին վրայ։

— Ի՞նչ է ան որ անմիջապէս կը հանդարտի։

— Ի՞նչ է ան որ ձեռքէ ձեռք կ'անցնի։

Երկրորդը կը պատասխանէ.

— Անձրեւը կ'իջնէ երկինքէն երկրի վրայ։

— Ցաւն կը հանդարտի անմիջապէս։

— Դրամը կ'անցնի ձեռքէ ձեռք։

Երբ աշուղ մը յաղթէ միւսին, իրաւունք ունի առնելու անոր սազը ու տանելու իր աւարը, մինչեւ որ պարտիլը նոր մրցումով մը յաղթական ելլէ։

Ցարերու կողմէ տեղի ունեցող հեռատեսութիւններու պատճառաւ, աշուղներու արհեստը անհետանալու դատապարտուած էր։

Թիֆլիսցի Ցարուն Կարապետեան կը պատմէ որ, իր աշուղ հայրը, տեղին հարուստներուն դէմ երգ մը յօրինած ըլլալուն համար, վիզը չուան մը անցած կառքին տակն կապուեցաւ ու քաղաքին փողոցներուն մէջ պատցուեցաւ։

Բայց յեղափոխութենէն վերջ, աշուղներու ուսանողութիւնները արմատական ձեւափոխումի ենթարկուեցան։

Հին ժամանակները, աշուղները լսելու համար, կը հաւաքուէին իշխաններու, պանդոկներու, հարսանեկան հանդէսներու և թնջոյքներու մէջ, մինչդեռ այսօր անոնք կ'երգեն կոլխոզներու և ոդիմպիականներու մէջ։

Կոլխոզցիները, իրենց հանդիսաւոր պահերուն, կը հաւաքուին ու աշուղը, կովկասեան «պիզմէթ» հագած և գլուխն ալ մորթէ գլխարկ մը դրած, «սազ» կը նուագէ։ Նոյնիսկ աշխատութեան ժամանակ երգող աշուղներ կան։

Այսօր, այս երգերը, ինչպէս հին ատենները, արդարութիւնը պահանջող երգեր չեն, այլ աշուղները, այս ազգային երգիչները, կը ստեղծեն նոր ժողովրդական երգեր։ Իրապաշտներ են, կը պանծացնեն կոլխոզները, երկրագործական մեքենաները, նորակառոյց քաղաքները, կուսակցապետները։

Աշուղները, ազգային նոր երգերու այս յառաջապահները, յաճախ իրենք ալ կը պատկանին ժողովրդական խաւերուն։ Անոնց մէջ կան բազմաթիւ կոլխոզցիներ։ Աշուղ Աթա—Սայլօֆ, 85 տարեկան, կառապան է Արարատեանի Նորոշէնոքի կոլխոզին մէջ։

Նշանաւոր աշուղ Միրզա և իր խոյանը Քատիր, նոյնպէս կոլխոզցիներ են Արարատեանի Թուղ քաղաքէն։

Զարտաքլը գիւղին նշանաւոր աշուղ Աւագ, հարա է 1935ին 150 օրավարձ չտած ըլլալուն։ Արարատեան բնակող Հայ մըն է ան։ Շատ լեզուներու հմուտ ըլլալով, կ'երգէ թէ՛ հայերէն և թէ ռուսերէն, Թրքերէն, վրացերէն ուզբեկերէն։ Իր յօրինած երգերով կը նշուակէ ցարութեան ժամանակ կովկասեան ժողովուրդներու միջեւ գոյութիւն ունեցող ոխը։

Կայսերապաշտութեան հակառակորդ մը ըլլալով, Աւագ սովէթներու գալուստը ողջունեց, ու իր երգերով կը պանծացնէ ընկերվարական կառուցածքը։

Շրջուն աշուղներու կարգին պէտք է յիշել նաև «Իլիքօ Քուաքուլին» որ մասնաւոր ուշադրութեան առարկայ պէտք է ըլլայ։ Ան ուսած է Մոսկուայի Երաժշտանոցը, բայց ցարական չրջանին արտաքսուեցաւ, փողոցները մուրալուն համար։ Նուիրուած է այժմ նուագը ընդհանրացնելու գործարաններու և գիւղացիներու մէջ, և, այս արդիւնքը ձեռք բերելու համար, այցելած է Թուրքիա, Պուլկարիա և Ֆրանսա։ Քանի մը տարի է ի վեր Վրաստանի մէջ կը դասախօսէ ու երգեր կը սորվեցնէ կոլխոզցիներուն։

Այսպէս, յամբաբար, այժմու կացութիւնը և նոր պայմանները կը բարեփոխեն աշուղներու կեանքը։

Այժմու աշուղները աւելի բարեբախտ են. ուսուցիչներ, երիտասարդներ և յառաջապահներ կը հաւաքեն և կ'արձանագրեն երգերը, աւելի ընդհանրացնելու համար կարեւորները։

Թարգմ. ԶՈՒԱՐԹ

ՀԱՄԲԱՐԴՈՒԹԻՒՆ ԴԷՊ Ի ԼՈՒՍԻՆ

Ֆրանսացի հանրածանօթ գիտունը Գ. Ռոպէր Էսնո կը հաւատէ թէ 15 տարի վերջը կարելի պիտի ըլլայ ճամբորդել դէպի... լուսին։

Այսպէսով պիտի իրականանայ նաև Ժիւլ Վէրնի երազը։

Այս ճամբորդութեան միակ արգելքը այն է որ կարելի չէ եզած ճշդել թէ մեր երկրէն մեկնող ճամբորդները լուսնի ո՞ր կողմը պիտի իջնեն...։

Այս արգելքն ալ, սակայն, կ'ըսէ Ֆրանսացի գիտունը, կարելի պիտի ըլլայ հարթել մինչեւ 15 տարի, այնպէս որ, յամի Տեառն 1951ին, մարդիկ իրենց պայուսակները առնելով, պիտի կրնան ճամբորդել դէպի լուսին, ինչպէս այսօր կը ճամբորդեն դէպի Բարիզ կամ Լոնտոն։

ԼՐԱԳՐՈՂԸ

Ընդհանրապէս կը կարծուի թէ լրագրութիւնը կը պահանջէ անպայման «բնածին շնորհ», ուստի մասնաւորներ միայն կրնան տիրանալ այս ասպարէզին։

Անշուշտ, չէ կարելի հակասել այս կարծիքին։ Զիրքը ունի իր ուրոյն դերը։ Արդարեւ, նորածինը կը բերէ իր հետ էական տարբերն իր ապագային։

Բայց, դառնալ թէ ոեւէ մէկը կրնայ ըլլալ լրագրող առանց որոշ դաստիարակութեան, շնորհիւ միայն իր ձիրքին, կը նշանակէ չունենալ տարրական ողջմտութիւն։ Զի բոլոր անոնք որ կ'անցնին այլ ասպարէզներէ լրագրական գործունէութեան, կ'ունենան անպայման «օժիտ»ներ, որոնք կը բերեն ըլլալ բնատուր, ինչպէս նաև ստացական։

Ներկայիս, պարտինք ընդունիլ որ լրագրական բարգաւառումը չի հանդուրժեր երբեք այն լրագրողներուն որ ունին լոկ «բնածին շնորհ»։ Զի, թերթը, քսաներորդ դարուն, չի կրնար բնաւ ըլլալ արտագրոյթը մէկ ուժեղ անհատականութեան՝ որ անոր պարզեւէ լոկ ուրոյն դիմագիծ ու պարտադրէ անոր միջոցաւ իր գաղափարները հանրութեան։ Ան պարտի ունենալ անհրաժեշտաբէն, իր զանազան ճիւղերն ու բաժանումները, որոնք կը մշակուին անշուշտ ըստ որոշ ծրագրի և ուղղութեան՝ բայց շնորհիւ միայն հաւաքական ջանքերու։ Ան պարտի միանգամայն թելադրել ու մատնանշել, ուսուցանել ու զեկավարել, զարգացնել ու լուսաւորել։ Ըլլալ նաեւ՝ լրատուն բոլոր գիւղերուն ու նորութիւններուն։

Արդարեւ, լրագրողը ունի իր յատուկ դերը, որ ոչ միայն իրեն կը պարտադրէ հիմնական գաղափարակութիւն՝ այլեւ ընդհանուր զարգացում ու գիտութիւն։

Այս պարագան կը դառնայ չափազանց որոշ՝ եթէ քննենք ո և է լուրջ թերթ։ Հոն պիտի տեսնենք զանազան բաժիններ, այնքան ընդարձակ ու գիտական որ կը յանձնուին ուրոյն մասնագէտներու։ Սակայն կը կարդանք, օրինակ, որ «Թանի արեւելքի թղթակիցը գրեց այսինչ յօդուածը։ Անշուշտ, վարիչն այս թերթին պարտի ունենալ չափազանց լայն պատրաստութիւն, որպէս զի կարենայ դասաւորել արժանապէս, իր հմտութեամբ ու հասունութեամբ այն մասնագիտական զանազան գրութիւնները որ իրեն կը հասնին։

Արդ, լրագրողը պարտի սերտել պատմութիւնը, քաղաքական տնտեսութիւնը, ազգային ու միջազգային օրէնքները։ Պարտի հմտանալ քաղաք. ու ընկերային հարցերուն՝ ընդհանրապէս, իսկ կրթական ու մշակութային մարդերուն՝ մասնաւորապէս։ Պարտի նաև գիտնալ մեծութիւններն իր ազգին, մանաւանդ անոր ակարութիւնները, վերջապէս ձգտումներն ու յարաբերութիւնները բոլոր ազգերուն։

Ահա, շնորհիւ միայն այս արժանիքներու՝ լրագրողը կրնայ դէնահատել արժանապէս ամէն մէկ լուրջ հարց, կարծիք թէ տեսակէտ։ Կրնայ տիրակալել իր թերթին ու զայն առաջնորդել դէպի կատարեալ յաջողութիւն։

Այս յաջողութիւնը կը բերէ մեծ պատիւ ոչ միայն իր ազգին ու իր անձին, այլ և իր մասնագէտներուն, նոյնիսկ իր համակիրներուն։ Արդէն այն ընդհանրացած կարծիքը թէ՝ «մամուլն է եօթներորդ մեծ պետութիւնը», կը ծնի այս ըմբռնումէն։

Հայ լրագրողը, սակայն, չունի անհրաժեշտութիւնը այսքան մեծ պատրաստութեան։ Բայց կը հանդիպինք, օրինակ, այնպիսի հայ լրագրողներու որոնցմէ սմանք չեն գիտեր անգամ կանոնաւոր հայերէն, իսկ մի քանիները կը ձգտին լոկ մշակել զանազան ձեւերը հայհոյանքներու մինչ իրենց առաջի՛ն պարտականութիւնն էր պահպանել ու մշակել մեսրոպեան զուտ լեզուն։

Բայց՝ մեզքն այս ցաւալի երեւոյթեան կը պատկանի ասպէս հայ հասարակութեան։

«Ամէն ժողովուրդ ունի վարիչը զոր կ'արժէ» բառերը կը պաշտամի ճիշդ մեր դէպքին՝ քանի որ լրագրողը նկատուի արդարեւ անարդ վարիչը ժողովուրդին։

Վ. ՇԱՀԳԱԼԵՄ

ԿԵԱՆՔԸ ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ՄԷՋ

«Ճուսմնուրիյէթ»ի մէջ, Նատիր Նատի հետեւեալ կերպով կը նկարագրէ Մոսկուայէ կեանքը.—

Կայարանէն ելանք. Թաքնոցներ և քիչ լուսաւորուած պատուհաններէ անցնելով Ֆմեզ պանդոկը տարաւ։ Ժամը դեռ 9 չկայ, բայց փողոցը ամայի է։ Մոսկուա պատուած քաղաքի մը տպաւորութիւնը կը թողու, հակառակ բնակչութիւնը 4 միլիոնի կը հասնի, այսինքն նախ քան պատերազմեան բնակչութեան կրկնապատիկն։ Ուրեմն, այս քաղաքը իրապէս կ'աշխատի։

Հոս բնաւ գոյութիւն չունի նաեւ լուսաւոր բէքլամներ։ Ձեռնով ծածկուած ամայի և լայն փողոցներ կը նշնչեն երկիւղալի մթութեան մը մէջ։

Բէքլամներու պակասը արդիւնք է անհատական մրցումի չգոյութեան. ո՞վ որու դէմ պիտի մրցի ամէն ձեռնարկ տէրութեան պատկանի։

Հոս անհատը կրաւորական դեր ծառոր մըն է միայն. շատ քիչ իրենց վարած գործին մէջ շանս ունին։

Առաւօտուն ուշ արթնցայ և ոտքի գործս եղաւ. ընտանիքդրելու համար քաղաք—փոքրիկ փնտռելու։ Զկայ։ Այս գործով զբաղող պաշտօնեայ ազգիկը որոշ մերու միայն կը գտնուի պանդոկի մէջ։ Գոնէ նամակ գրեմ ըսի. բայց նամակագրոյն չկայ, որովհետեւ միեւնոյն պատճառաւ դարձեալ ոչիկը չէր եկած։

ՀԻԻԱՆԴԱՆՈՑԻ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Ազգին Տան պարահանդէսը ճեպի ու փայլուն, և միջոցառորդիւնաւոր դարձնելու համար ոչ մէկ ջանք կը խնայէ և գործութեան առջեւ կ'ընկրկի կարդիր յանձնախումբը։ Գ. Արմենեանի Շեքէրճեան վարձատուները ծրար կարմիր ու ճերմակ կիրառուած է պարահանդէսին դարդարելու համար։

Պարահանդէսի նուէրներու ցաղրութեան համար, Տիկ. Ա. Սարեան տրամադրած է իր բանին սենեակները, որոնք պիտի ըլլան այցելուներու համար այսօր ժամը 3—6։

ՀԱԳՈՒՄ ՄԸ

«Անտեղի գաղափար մը» խորագրով թերթիս մէջ հրատարակուած յօդուածին առթիւ ղրկուած է Ա. Արսլան տարբերութեամբ գրութիւն մը ուր կ'ըսուի որ հիշդ չէ այն վերագրումը Գ. Գ. Գարոյր Գէլեան և Գ. Գէլեան գրած են զինքը գտնելու երեկի «ամբաստանեալ» գէմ և կ'աւելցնէ թէ ուրիշ գրած է զինքը։

*** Սամսոնէն Իսթանպուլ կոզ ճեպընթացը։ Եէրքէոյէ մը կը կոխատէ գիւղացի մը ի փորձէր երկաթուղագծին անցնիլ։

զուն։

Բայց՝ մեզքն այս ցաւալի երեւոյթեան կը պատկանի ասպէս հայ հասարակութեան։

«Ամէն ժողովուրդ ունի վարիչը զոր կ'արժէ» բառերը կը պաշտամի ճիշդ մեր դէպքին՝ քանի որ լրագրողը նկատուի արդարեւ անարդ վարիչը ժողովուրդին։

Վ. ՇԱՀԳԱԼԵՄ

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ՓՐԼՏԻ ՖՕՆՏԻՆ
1886 ի եւ 1903 ի
3 % ՏՈՂՈՍԱՒՈՐ ՊԱՐՏԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

1936 Մարտ 1 ի թիրաժին տոմարի մասնի ցուցակները նայեցէք, որոնք կը գտնուին

HOLANTSE BANK-ÜNİ N. V.

Դրամատան մօտ

Կուլարա եւ Բարանցարա

Որ պարտաթուղթերու տէրերուն համար շատ նպաստաւոր պայմաններով կը գտնեն ամօրթի պարտաթուղթերը։ Նոր կայացուելու պարագային։

Ռիւշտիւ Արասի ճշանակալից ճառը Ազգաժողովի Խորհուրդին մէջ

Լիթվինոֆ բուռն կերպով քննադատեց ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ԵՒ ՀԻԹԼԵՐԻ ԸՆԹԱՑՔԸ

ԼՈՆՏՈՆ, 18.— Ազգաժողովի Խորհուրդին մէջ, Թուրքիոյ արտաքին գործավար Թէվֆիք Ռիւշտիւ Արաս յայտարարեց.—

Այսօր Թերթերուն մէջ նշմարեցի թէ ինծի կը վերագրուի պայքար մղած ըլլալ, ինչ որ չատ հեռու է իմ մտածումներէս և կրնայ տեղի տալ օխալ մեկնաբանութեանց։ Պաշտպանած տեսակէտս հետեւեալն էր.— Խորհուրդը նոյն ինքն Լօքառնոյի դաշինքին համաձայն, իրաւարարի պաշտօն ունի խնդրոյն մէջ։ Ասիկա անվիճելի է։ Բայց անոր դերը հոդ չի վերջանար։ Ունի նաեւ երկու պաշտօններ.

1.— Միջնորդի դեր միջազգային վէճերուն մէջ։

2.— Ապահովութեան երաշխաւորի դեր։

Ներկայ վիճաբանութեանց մէջ խնդիրը չի կայանար միջնորդութեան մը շուրջ, որ պատեհ չպիտի ըլլար Ֆրանսայի և Գերմանիայի կատարեալ զոհացում տալ, նախքան Խորհուրդի որոշումը։ Բայց եթէ միջամտութիւն պէտք ըլլար, պիտի նախընտրէի Խորհուրդին միջամտութիւնը։

Ազգաժողովի Խորհուրդը չկրնար ձերբազատուիլ այս երկու նախնական դերերէն, բաւականանալով միայն իրաւարարի դերով։ Բռնադրմամբ որոշումին մասին մեր տալիք որոշումէն անկախաբար, Խորհուրդը պիտի կրնայ այդ երկու դերերուն պարտադրած պաշտօնը կատարել, ըստ իս, միանալով Լօքառնոյի դաշնագիրներուն, առանց յաւելեալներու ոչինչ պակսեցնել անոնց յանձնառութիւններէն, այլ աւելցնելով անոր վրայ մեր աջակցութիւնը, զոհացնելու Ուխտին ոգին և տառը։ Այս կերպով է որ Խորհուրդը իր պարտքը կատարած պիտի ըլլայ։

ԼԻԹՎԻՆՈՖԻ ԲՈՒՌՆ ՃԱՌԸ

ԼՈՆՏՈՆ 17.—Ազգաժողովի Խորհուրդին երկրորդ նիստին, սովետ արտաքին գործավար Լիթվինոֆ բուռն ճառ մը արտասանելով քննադատեց Գերմանիոյ ընթացքը, Լօքառնոյի դաշնագրին միակողմանի ջնջման առթիւ։

Ան փաստեց թէ Լօքառնոյի դաշինքը բացարձակապէս հաշտ է Ֆրանսիական-սովետ դաշինքին հետ և ըսաւ թէ այս վերջինը ունէր զուտ պաշտպանողական բնոյթ մը։

Լիթվինոֆ ըսաւ թէ գերման մեթոդը խիստ գործնական է, ընդունելով միայն կը սեփական փաստարկութիւնը։ Սովետ պատուիրակը նոյնպէս բուռն կերպով յարձակեցաւ Հիթլերի, ինչպէս նաեւ անոր «Մայն Գամֆ» անուն գրքին վրայ, որուն մէկէ աւելի յատկանշական հատուածները թարգմանեց։

Լիթվինոֆ իր ճառին մէջ ըսած է նաեւ թէ հիշդ չէ անտարբեր մնալ յարձակողին դէմ։ Հարկ է հաւաքական միջոցներ ձեռք առնել և կոյր չմնալ զէպքերու առջեւ, զոհանալով միայն բերանացի բողոքներով։ Ֆրանքօ-սովետ դաշինքով սարքադիրները աչք չեն ունկած գերման հողերուն։ Մէկ խօսքով Հիթլեր անկեղծ չէ։

Հիթլէր չի մոռնար իր Տանձիկը

ՏԱՆՁԻԿ, 17.— Նացի լիտր Ալպէր Ֆորսթէր, այսօր ճառ մը արտասանելով ըսաւ.—

Հիթլեր չի մոռնար իր Տանձիկը։ Հեռու չէ այն օրը երբ Տանձիկ Գերմանիոյ պիտի վերադառնայ։

ՆԵՐՔԻՆ ԵՒ ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՍՈՒՐԷՑՅԱ ՓԱՇԱՑԻ ԲԱՆՈՒՈՐՆԵՐՈՒՆ ԳԱՐԾԱԴՈՒԼԱ

Սիւրէյյա փաշայի Պալաթի կերպասի գործարանին բանուորներէն մեծ մասը, մօտ 600 հոգի, գործադուլ ըրած էին նախորդ օր, բայց ոստիկանութեան միջամտութեան և գործարանի անօրէնին հաւատիքներուն վրայ վերսկսած էին իրենց աշխատանքին։

Երէկ առաւօտ ուկայն, երբ գործաւորները գործի կուգան, կը տեսնեն որ ծանուցում մը կայ գործարանին դրան վրայ, որով կը յայտարարուի թէ նոր բանուորներ կ'առնուին։

Գործաւորները, այս ազդէն այնպէս հետեւցնելով թէ նախապէս գործադուլ ընողները պիտի համբուին, կրկին գործադուլի կը ձեռնարկեն։ Բանթողներու թիւը հազիւ հազ կ'աւելնայ և ոստիկանութիւնը կ'ընդլայնէ իր հսկողութիւնը, ոեւէ զէպքի տեղի չտալու համար։

Բանթողները կը գանգատին թէ երկար աւելի ի վեր օրավարձ չեն ստանար, որով դժուարին կացութեան կը մատնուին կերակրելու համար ո՛չ միայն իրենց ընտանիքը, այլ նաեւ ինքզինքնին։

Ոստիկանութիւնը կը հերքէ այն զրոյցը, որու համաձայն իբր թէ բանթողներէն ոմանք ձերբակալուած և հսկողութեան տակ առնուած են։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Փարիզէն նախորդ օրուան թիւով կը գրեն «Սօն Փօսթ»ի թէ տեղւոյն «Ժուռնա» թերթի մէկ հրատարակութեան համաձայն, Թուրքիա Գերմանիոյ դէմ դիրք չպիտի բռնէ Ազգաժողովի Խորհուրդին մէջ, այս վերջինոյ Հաենոսի ապահովացուած գօտին գրաւելուն առթիւ, որովհետեւ Թուրքիա ալ Զանգեզուրի մէջ ապահովուած գօտի մը ունի և նման հարցի մը առջեւ պիտի գտնուի ուշ կամ կանուխ։

*** Նախորդ օր, Զօրլուէն Իսթանպուլ եկող կառախումբին մէջ Հանիֆն անուն կին մը տղաքերքի ցաւեր կ'ունենայ եւ նորածինին մէկ թեւը դուրս մինչեւ Սիրքէճիի կայարանը կը հասնին, թէեւմամբուն ընթացքին Զաթալճայի մէջ կարգ մը խնամքներ կը կատարուին։ Հանիֆէ Սիրքէճիէն ուղղակի Հասէքի հիւանդանոցը կը փոխադրուի, ուր նորածինը կտոր կտոր դուրս կը հանեն, փրկելու համար մայրը։

*** Հանրակառքի ընկերութիւնը ի մօտոյ իր տարեկան խորհուրդը պիտի գումարէ, որուն պիտի մասնակցի նաեւ Պելճիքայէն եկող դրամատէրերու պատուիրակութիւնը։ Ընկերութիւնը Հանր. շինութեանց գործավարութեան հետ բանակցութեան մտնելով պիտի յայտնէ թէ իր հասոյթները հազիւ ծախսը կը գոցեն, հետեւաբար տոմակներու գինին յաւելում պիտի պահանջէ, ասոր փոխարէն խոստանալով նոր գիծեր շինել։

*** Իւնիօն Ֆրանսէզի մէջ, այսօր ժամը 18.30ին պիտի բանախօսէ Մ. Մամպուրի։ Նիւթն է «Թրքական ազդեցութիւնը ռումանական ճարտարապետութեան վրայ»։

*** Կարսի մէջ 200,000 ոսկի դրամագլուխով անանուն ընկերութիւն մը կազմուած է, շահագործելու համար Օլթիի ածխահանքը։

*** «Սէվիմ» զոգենաւի քախումով կամուրջին վերջերս կրած վնասը ջարմանել ընդունած են զոգենաւին տէրերը։ Թէեւ վնասը 5000 ոսկի գնահատուած է, բայց Քաղաքապետութիւնը տրամադիր է աւելի քիչով գոհանալու, նկատի ունենալով զոգենաւի տէրերուն այս առթիւ ցոյց տուած բարեացակամութիւնը։

*** Օդային սպասարկութեան համաձայնագիր մը կնքուած է Անգարայի մէջ։ Սուրիոյ եւ Թուրքիոյ միջեւ։ Թրք. օդանաւեր ճամբորդ եւ թղթատարական ծրարներ պիտի փոխադրեն Թուրքիոյ, Հալէպի եւ Դամասկոսի միջեւ երթեւեկ կատարելով։

*** Մեծ կղզիի Իւրիւքալի բժիշկը այս տարի պիտի արդիականացուի։ այդ նպատակաւ 11 հազար ոսկի տրամադրած է քաղաքապետութիւնը։

ԱՆԶԳՈՒՇՈՒԹԵԱՆԸ ԵՐԵՍԷՆ ԳԻՆ ՄՆԱՑ Կ'ԱՑՐԷՐ

Նախորդ օր, կէս գիշերէն յետոյ ժամը 8.30ին գինով վիճակի մէջ տուն կը դառնայ Սամի անուն մէկը, որ կը բնակի Պէյօղլու, Պայրամ փողոց թիւ 22 տան Բ. յարկը։ Սամի այնքան գինով էր որ սիկառը ձեռքը կը փուռի անկողնին վրայ ու կը քնանայ։ Քիչ յետոյ սիկառը կ'իյնայ ձեռքէն և տախտակամածը այրելով կը սկսի բոցեր առաջ գալ։

Հրդեհը, բարեբախտաբար, կը նշմարուի գիշերապահներուն կողմէ և փութով կը հասնի հրշէջ խումբը։ Սամին մազապուր կարելի կ'ըլլայ փրկել հրոյ ճարակ ըլլալէ։ Անզգոյշ գինովի մասին քննութեան ձեռնարկուած է։

*** Իսթանպուլի բժիշկները նախորդ օր Պէյօղլուի իրենց կեդրոնին մէջ հաւաքում մը ունեցան եւ խորհրդակցութիւն կատարեցին օրուան կարեւոր բժշկական հարցերուն շուրջ։ Բանախօսութիւններ եւս տեղի ունեցան։

*** Սոկախ կամուրջի ծրագրի իրականացումը պաշտպանելու համար, յանձնառու Նուրէտտին Միւհիւրտար օղլու Անգարա գացած է։ Ան իր հետը տարած է այն յատակագիծը զոր պատրաստած է Նիւ Եորքի մէջ, շինութեանց մեծ հաստատութիւն մը։ Այս Սոֆիայի եւ Սալոնիքի միջեւ շինել կ'առաջարկուի սոկախ կամուրջը։

Այրի Տիկ։ Զարուհի Փափազեան ինչպէս նաեւ Փափազեան ընտանիքներն ու իրենց պարագաները շնորհակալութիւն կը յայտնեն ամէն անոնց, որոնք անձամբ կամ գրաւոր, ցաւակցութիւն յայտնեցին Տիար ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՓԱՓԱԶԵԱՆի մահուան առթիւ։

ԱԶԳ. ՀԻԻԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ Տիկ. Է. Տ. իր հանգուցեալ եղբօր մահուան տարեդարձին առթիւ կը նուիրէ 1000 զրշ.։

Պաքըրգիւղի Օժանդակը 50 ոսկի յանձնած է։

ԱՃՈՒՐԴՈՎ

ՎԱՐՁՈՒ ՊԻՏԻ ՏՐՈՒԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ ԴԷՄԻ ՊԱՐՏԷԶ ՁՐՕՍԱՎԱՑԸԸ

Վարձել փափաքողները պէտք է ներկայանան առաջիկայ երկուշաբթի, 23 Մարտ, ժամը 4 ին Հոգաբարձութեան Գրասենեակը, Զաքմաքճըլար, Մեծ Նոր խան, թիւ 48-51, ուր տեղի պիտի ունենայ աճուրդի գործողութիւնը։

Աճուրդի մասնակցիլ փափաքողները պարտաւոր են 50 ոսկի վճարել իբր տէպո։

1—5

ԳՈՐԾ ԿԸ ՓՆՏՌԷ

Գործունեայ և պարկեշտ պատանի մը կ'ուզէ աշխատիլ ոեւէ հաստատութեան կամ վաճառատան մը մէջ, խիստ մատչելի պայմաններով։

Տեղեկացնել թերթիս Վարչութեան Ա. Զ. սկզբնատառով։

ՖՐԱՆՍ. ԹԱՏՐՈՆ

ՀԱԼՔ ՕՓԷՐԷԹԻ

Այս գիշեր ժամը 20.30ին

"ՀԱԼԻՄԷ,,

գեղեցիկ օփէրէթը

Մասնակցութեամբ Զօզօ Տալմասի եւ Գոֆրինէթիի

Sahibi ve yazı işleri müdürü
KOREN CAMCIYAN
Basıldığı yer
ARTUN Matbaası
Galata; TunelBülur sokak 10

ՇՔԵՂ ԵՒ ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ Ի ՆՊԱՍ Տ

ԱԶԳ. ՀԻԻԱՆԴԱՆՈՑԻՆ

21 ՄԱՐՏ ՇԱԲԱԹ ԳԻՇԵՐ

ԹՕՔԱԹԼԵԱՆԻ ՍՐԱՀՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

Հիւանդանոցին այս պարահանդէսը կոչուած է ըլլալու եղանակին ամէնէն փայլուն։

Մեծ չանք կը տարուի սարքելու տաք մթնոլորտ մը եւ հաճելի ժամանց մը։

ՍՄՕՔԻՆԿ ԿԱՄ ՖՐԱՔ ՊԱՐՏԱԻՈՐԻՉ Է

Սեղանները ապահովելու համար դիմել՝ ՄԻՀՐԱՆ ԿԵՍԱՐԵԱՆ ՈՐԴԻՒ վաճառատունը, ամէն օր, ժամը 15—18
Կալաթա, Թիւնէլ փողոց, թիւ 48։ Հեռաձայն՝ 40308

Istanbul Belediyesi
Şehir Tiyatrosu

ԻՍԹԱՆՊՈՒԼԻ Քաղաքապետ. թատրոն

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԽԱՂԱՑԱՆԿ

Մարտ 17 Երեքշաբթի ժամը 20ին ՖԱՈՒՍԹ
» 18 Չորեքշաբթի » 14ին Մանկական Թատրոն
» 18 » » 20ին ՖԱՈՒՍԹ
» 19 Հինգշաբթի » » »
» 20 Ուրբաթ » » »
» 14 Շաբաթ » 14ին Մանկական Թատրոն
» 14 » » 20ին ՏԷԼԻ ՏՕԼՈՒ
» 15 Կիրակի առաւ. » 11ին ՖԱՈՒՍԹ
» 15 » » 15ին ՏԷԼԻ ՏՕԼՈՒ
» 15 » » 20.30ին »

ՍԱՐԱՑ ԱՒՆԷՄԱՆ ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԷ

ՓՐԻՄԱՏՈՆԱ

Ֆրանսերէն խօսուն գեղեցիկ ֆիլմը

որ կը պարունակէ «Լա Թրավիաթա» և «Լա Գոհէմ» և ուրիշ շատ մը սպանիական երգեր զոր կ'երգեն երկու աշխարհահռչակ երգիչներ

ԷՎԷԼԻՆԱ ԼԷՑ ԵՒ ԳՕՆՇԻԹԱ ՍԻՆՓԷՐՎԻՍ

Հարուստ բեմադրութիւն — Սքանչելի երաժշտութիւն

Ցաւելուածաբար՝ Փարամունք ժուռնալ

ՍԻՆԷ ԱԶԱՓ

ԿԷՏԻԿ ՓԱՇԱ ԶԱՐՇԸ ԳԱՓՈՒ

Բացառաբար 31 Մարտ Ուրբաթէն սկսեալ
Նոր փրօկրամ
Այս շաբթու երկու ֆիլմ մէկ անգամէն

ԳՆՉՈՒ ՊԱՌՈՆԸ

Առաջ Ջոնլպոթք—Տանիէլ Փառօլա—Կապրիէլ Կապրիօ
եւ Ժորժ Նօկվէռոյի կողմէ
Միեւնոյն խաղին մէջ պիտի լսենք Զարտաշ և Հունգարական մեծ միւզիքը

Այն ալ ժամանակ մը էր...

Նշանաւոր արթիսթ Կապի Մորլէյի կողմէ

ՄՕՏ ՕՐԷՆ ՊԷՊՕ ԵՒ ԳԵՂԵՑԻԿՆԵՐՈՒ ՏՈՂԱՆՑՔԸ

Որքա՞ն կը տառապի

24 ժամէ ի վեր տեւող ակայի սոսկալի ցաւ մը։
Մինչդեռ մէկ երկու քաշէ

ԿՈՒՓԻՆ

դանակի պէս կը կարէ այդ անտանելի ցաւը։

ԿՈՒՓԻՆ

կը փարատէ բոլոր ցաւերը, խիստ

Տ. ՏԱՆՏՕՐԻԱ

Ցուղարկաւորութեան կազմակերպիչ հաստատութիւն
Հիմնուած 1899ին
Պէյօղլու, Սամալը Մէճիտիյէ թիւ 20
Հեռաձայն 41630

Ցուղարկաւորութեան ամէն գործ կը սատնձնենք, Մեր ապրանքները լաւագոյն և ժամանակակից են. 40 տարիէ ի վեր մեր աշխատանոցներուն մէջ կը պատրաստուին։ Կը տրամադրենք դագաղներ, ծաղկեպսակներ, գագաղակիրներ, կը կատարենք ձեւակերպութիւններ, կը պատրաստենք մահազգներ ու մահարձաններ։

Գիշերային սպասարկութիւն թէ՛ գիշեր, Պալըօն Զըքմաղ փողոց։
Հեռաձայն 44031
Դագաղակիր օթոներ 3 ոսկիէն սկսեալ

թերը, առանց ոսմամքը խանգարելու, եւ իկամունքը յոգնեցնելու։ Ամէն դեղարանի մէջ կը գտնուի։ Դուկէս զրուշի կը ծախուի։

Türkie Cumhuriyet Merkez Bankasi

14 ՄԱՐՏ 1936

(ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱՄԱՏՈՒՆ)

ԳՈՅՔ

ՄՆՑՈՒԿ	Քիլո	Թրք. Ոսկի	Թրք. Ոսկի
Ոսկի ձոյլ վիճակի մէջ	16.927.788	23.810.287.51	
Թղթադրամ		14.073.417.—	
մանրուք		969.114.20	38.852.818.71
Տեղական դրպակիցներ			
Թրք. ոսկի		304.270.21	304.270.12
Արտասահմանի դրպակիցներ			
Ձոյլ ոսկի քիլո	4.398,279	6.186.531.64	
Ոսկիի վերածելի ազատ տրվիզներ		631.435.66	
Ուրիշ տրվիզներ և պարտական քլիրինկի Մնացորդներ		16.150.881.53	22.968.848.83
Գանձատուն			
Շրջաբերութեան մէջ եղող Թղթադրամի առանձնած փոխարժէք		158.748.563.—	
Օրէնքին 6 և 8րդ յօդուածներուն համաձայն պետ. գանձին կողմէ վճարուած		11.332.810.—	147.415.753.—
ԴՐԱՄԱՊԱՆԱԿ			
Գանձատոմսեր		1.727.000.—	
Մուրհակներ (առեւտր.)		11.732.816.36	13.459.816.36
ԱՐԺԵԹՈՒՂԹԵՐ			
Ա.— Շրջաբերութեան մէջ գտնուած դրպադրամի իբր երաշխաւորութիւն անուանական արժէքով)		34.289.747.56	
Բ —Արժեթուղթ և պարտաթուղթ		4.435.240.66	38.724.988.22
Դրամ ոսկիի եւ «տրվիզ»ի վրայ ավանս		23.605.—	
Գանձումներու ի հաշիւ ավանս		4.414.502.36	4.438.107.36
Բաժնեգրեր զանազան			4.500.000.—
		Գումար	3.371.406.98
			274.036.009.67

2 Մարտ 1933 թուականէն ոկսեալ
Զեղչի նամանմատութիւնը 100ին 5.50

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ

		Թրք. Ոսկի
Գանձատի դրամ		15.000.000.—
Շրջաբերութեան մէջ գտնուած դրպադրամ		1.026.756.67
Ցանձնառութեան առնուած թղթդր.	158.748.563.—	
Օրէնքին 6 և 8րդ յօդուածներուն համաձայն պետ. գանձին կողմէ վճարուած	11.332.810.—	
Ցանձնառութեան առնուած թղթադրամներուն այսօրուան Մնացորդը	147.415.753.—	
Ամբողջովին ոսկիով ապահովուած յաւելուածաբար չրջաբերութեան ելած թղթադրամ	18.000.000.—	
Ըստ օրէնքի տեղ յաւելուածաբար չրջաբերութեան ելած		165.415.753.—
Աւանդներ Թուրք դրամով		15.746.515.70
Տրվիզի յանձնառութիւն		
Ոսկիի վերածելի տրվիզներ	2.355.035.12	
Ուրիշ տրվիզներ և պահանջող քլիրինկի Մնացորդներ	18.261.510.75	20.616.545.87
Զանազան		56.230.438.43
	Գումար	274.036.009.67

Ոսկիի փոխարէն կանխավճար 100ի 6 4.50

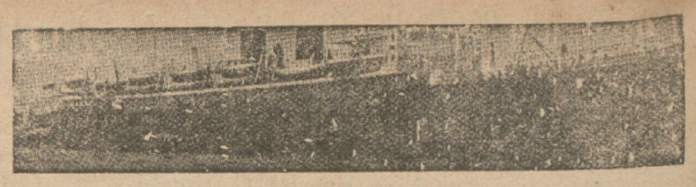

ՖՐԱԹԵԼԼԻ ՍՊԷՐՔՈ
FRATELLI SPERCO

Կալաթա, Զինիլի Ըլիթըմ խան Ա. յարկ թիւ 98, 95—97։ Թէլէֆոն 44792։

Հոլանտական Շոգենաւային Ընկ.

ԱՄՍԹԷՐԴԱՄ

Արտածման ապասարկութիւն

Մօտաւոր մեկնում գէպի Անվերպ, Ռոթէրտամ, Ամսթերտամ, Համբուրգ։

Hermes	Մարտ 19ին
Hercules	» 30ին

Դեռևս վերջ մասնաւոր շրջանառութեան ապասարկութիւն. Հանոյսի և Մայնի բոլոր նաւահանգիստներ։

Ներածման ապասարկութիւն Ամսթերտամէն կ'ապասուի

Hercules	Մարտ 24ին

Ամսթերտամէն մօտալուտ մեկնում

Ceres	Մարտ 25ին

ԼՈՅԴ ԹՐԻԷՍԹԻՆՕ
LLOYD TRIESTINO

ՄԵԿՆՈՒՄ

ՄԻՐԱ

Բշ. 2 Մարտ. ժամը 17ին գէպ ի Փիրէա, Փաթրաս, Նաբօլի, Մարսիլիա, Ճէնովա։

ՖԷՆԻՍԻԱ

Դշ. 4 Մարտ. ճիշդ ժամը 17ին Գուրկազ, Վառնա, Գոնսթանցա, Սուլինա, Կալաց, Իպրայիլ։

ԱՍԻՐԻԱ

Դշ., 4 Մարտ. ժամը 17ին գէպի Գավալա, Սէլանիկ, Կոլոս, Փիրէ, Փաթրաս, Գրինաիզի, Վէնէտիկ, Թրիէսթէ։

ՃԷԼԵՕ

Եշ., 5 Մարտ. ժամը 20ին Ղալաթիոյ քարափէն գէպ ի Փիրէա, Գրինաիզի, Վէնէտիկ, Թրիէսթէ։

ՄԷՐԱՆՕ

Դշ. 11 Մարտ. ժամը 17ին, գէպ ի Գուրկազ, Վառնա, Գոնսթանցա, Սուլինա, Կալաց, Իպրայիլ. Սուլինա, Տրապզոն. Սամսուն, Գոնսթանցա, Վառնա, Գուրկազ։

ԳՈԼՍԷՆԱ

Եշ. 12 Մարտ. ժամը 17ին գէպ ի Գուրկազ, Վառնա, Գոնսթանցա, Օտեսա, Գաթում, Տրապզոն, Սամսուն, Վառնա, Գուրկազ։

ՐԵՐԵՆԱԼ

Եշ. 12 Մարտ, ժամը 20ին Ղալաթիոյ քարափէն գէպ ի Փիրէա, Գրինաիզի, Վէնէտիկ, Թրիէսթէ։

ԱԼԳԱՆՕ

Շբ. 14 Մարտ, ժամը 17ին գէպ ի Սելանիկ, Միտիլլի, Իզմիր, Փիրէ, Փաթրաս, Գրէնաիզի, Վէնէտիկ, Թրիէսթէ։

ԱՎԱՆԹԻՆՕ

Բշ., 16 Մարտ, ժամը 17ին գէպ ի Փիրէա, Փաթրաս, Նաբոլի, Մարսիլիա, Գարչելոնիա, Ճէնովա։

ՐԱԼՏԷԱ

Դշ., 16 Մարտ, ժամը 17ին, գէպ ի Գուրկազ, Վառնա, Գոնսթանցա, Սուլինա, Կալաց, Իպրայիլ։

ՖԷՆԻՍԻԱ

Եշ. 19 Մարտ. ժամը 17ին գէպ Գավալա, Սելանիկ. Փիրէա, Փաթրաս, Գրինաիզի, Վէնէտիկ, Թրիէսթէ։

ՃԷԼԻՕ

Եշ. 19 Մարտ. ժամը 20ին Ղալաթիոյ քարափէն գէպ ի Փիրէա, Գրէնաիզի, Վէնէտիկ, Թրիէսթէ։

Աւելի մանրամասն տեղեկութիւններու համար դիմել Լոյդ Թրիէսթինոյի ընդհ. գործակալութեան, Մերքէզ Ըլիթըմ խան, Գալաթա, Թէլէֆոն 44877—8—9 կամ Բերայի մթիւզը Կալաթա Սերայ Թել 44686

Գործակալութիւնս հոլանտական շոգենաւային ընկերութիւնի մթիւրատ և կապ պահելով հոլանտական ընկերութեանց հետ պատրաստ է

Արևի բոլոր նաւահանգիստներուն համար ապրանքներ ընդունել և փոխադրել ուղղակի ցանկերով։

ՕԹԷԼ Մ. ԹՕՔԱԹԼԵԱՆ

ՊԷՅՕՂԼՈՒ

Հաճելի անցնելու համար՝ ձեր իրիկունը, գացէք

ԹՕՔԱԹԼԵԱՆ ՊԱՌ - ՃԱՇԱՐԱՆԸ

սիր քաղաքին ընտրանին ժամագիր կ'ելլայ ճաշելու և պարանցիկ հաւաքոյթներու համար, որոնք ամէն իրիկուն տեղի կ'ունենան Տիկ. Փուրիցի ղեկավարութեամբ

Ամէն չարաթ ՏԻՆԶ—ՏԱՆՍԱՆ՝ քօթիլեոնով

ՋԵՂՋՈՒԱԾ ԳԻՆԵՐ

ԱՄԷՆ ԱՌԹԻՒ ՏՐՈՒԵԼԻՔ ԹԱՆԿԱԳԻՆ ՆՈՒԷՐ ՄԸ

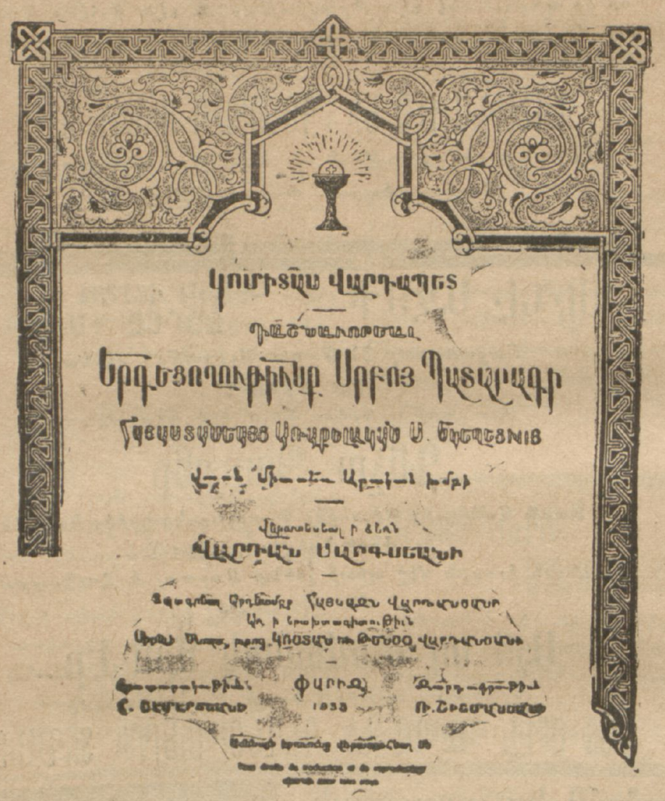

Հասոյթը անձեռնախելի հիմնադրամը պիտի կազմէ կոմիտասի անուան գործերու հրատարակութեանց համար։

Կարելի է գտնել Գալիս, Գալէյ գաբու, Արգարեան խան Թիւ 1, կամ Բերա, Փասաժ մ'Էօրօփ, Ռուբէնեան երաժշտական պիտույից վաճառատունը, Դինն՝է 350 ղրշ.։

ԲՈԼՈՐԷՆ ԳԵՐԱԶԱՆՑ, ԲՈԼՈՐԷՆ ԳԵՐԻՎԵՐ

ERWIL GOLD

ԷՐՎԻԼ ԿՕԼՏ

0.08 միլ. ասխարհահռչակ ածելիի տեղը է։

ԷՐՎԻԼ ԿՕԼՏ 1935ի Լայփցիկի Տօնավաճառին մեծ մրցանակը ստացած է։

Գերման նուրբ արուեստին և կատարելագործեալ թէքնիքին մէկ գլուխ-գործոցն է։ Միակ փորձ մը պիտի զարմացնէ ձեզ։

ՓՆՏՌԵՑԷՔ

ԲՈԼՈՐ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԵՐԷՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ

17 Մարտ 1936 Սրանպալ

ԳԱ ՅԱԹՈՒՂԹԵՐ

ԵՒ ԲԱ-ՆԵԹՈՒՂԹԵՐ

Քրէտի Ֆոնսիէ եդիպ. 1903	88.—
» » » 1911	84,—
Ներքին փոխառութիւն	95,50
933ի » էրկանի	96,50
Սվազ—էրզրում	95.—
Անատոլու պարատեղ. Ա. Բ.	43.—
Գ.	44.—
Գան Անատոլու	47,—
Անատոլու բաժ.	22.50
Իզմիր Թիւրք Ա.	23,—
» » Բ.	21,50
» » Գ.	21.70
Թրամվէյ բաժ.	22,75
Ռէժի	2,10,—
Շիրքէթը Խայրիյէ	4.25
Իշ Գանքասը	9,50
Մերքէզ Գանքասը	60.50
Գոմոնթի	7.75

ՉԷՔԵՐ

Լոնտոն	620.—
Բարիզ	12,06
Հասմ	10,03,20
Գրիւքսէլ	4,73,—
Զուիցերիա	2,43,—
Հոլանտական (ֆլորին)	1,17.80
Գերլին	1,97,91
Աթէնք	84,20,—
Աւստրիական	4,18,80
Տոլար	0,80,40
Լէվա	68,46,6
Մոսքուա	10,88,52

ԹՂԹԱԴՐԱՄՆԵՐ

Սթէրլին	621,—
Լիրէթ	180,—
Ֆրանք ֆրանսական	167,—
Զուիցերիական ֆրք.	815,—
Գելճիական ֆրք.	82,—
Տրախմի	24.
Լէյ	15.—
Լէվա	24,—
Տոլար	124,
Ռայխսմարք	34,—
Գանք Օթման	233,—
Թրք. ոսկի	956.—

ՌՕԼԱՆ Տ'ԱԼՊԷՌ

ՀՐԵՂԷՆ ԻՇԽԱՆԸ

Բ. ՄԱՍ

ԻՆՉՊԷՍ ԳՐՈՒԱԾ ԷՐ

Կ'արծեռ մանուկ մը, որ յանցանքի վրայ յանկարծ բռնուած՝ ի զուր գլուխը օրօրեց Մարկիթ։

Մինչ ամուսինը շարունակեց.

— Ես մօտ ունիմ քու ձեռքով գրուած սիրային նամակ մը, որուն մէջ կը խոստովանիս թէ, Գլէոպատրային նման կը ապասես կեսարին՝ ուննենալու համար զայն բազուկներուդ մէջ...։

Գթութի՛ւն... կ'աղերսէր Մարկիթ։

Ես քեզ տեսայ առաջնորդուած այս շէնքին մէջ անոր կողմէ։ Այս շէնքը որ քեզի նուիրած է և ուր կուգայ միշտ ծծել քու թարմութիւնդ ու շնորհներդ ... ես քեզ տեսայ անոր մեկնումին առթիւ, բարձրանալդ պատշգամը, ու անոր զրկած համբոյրներդ քու մատներուդ ծայրով։

— Բաւակա՞ն է, ալ լռէ՛ կ'աղերսէր։

Եւ կէս մը յիմարական, թերթռուն ձայնով և կոկորդին մէջ խեղդուած հեծկլտուքներով։

— Չես կարող երեւակայել այն մեծ պատիժը՝ զոր կուտաս քու այս խօսքերով։

Ֆուլէ առաջարկին, աննկարագրելի կատաղութեամբ մը սկսաւ հեգնել ու ծիծաղիլ, որ կուտար իր կնոջ անհաւատարմութեան առնօրակելի առարկութեան մը ապաշնորհ տեսիլքը ...։ Ու հակառակ այդ բոլոր անսպասելի խոովքներուն և նզովքներուն, Մարկիթ տեսակ մը պաղարիւնով միայն կ'ըսէր.

— Չես կարող չափել այն մեծ պատիժը, զոր կուտաս ինծի քու այդ խօսքերով։

Առանց սակայն զայն լսելու, թեւէն բռնելով սարսեց որ ոտքի կանգնի կինը ու ինք անոր առջեւ ցցուած՝ խորունկ, խորունկ աչքերուն մէջ նայելով, արտասուքը իր հոգիին խորքէն բխած սպասելիքի ու անարգանքի բոլոր խօսքերը։

— Եւ բոլոր այս արարքներէդ վերջ կը համարձակի՞ս դեռ ինծի այդ կերպ պատասխանել։

Մարկիթի կարդացած ըլլալով այլեւս իր ամուսնին մութ ակնարկներուն մէջ մահասարսուռ յուսահատութիւնը՝

— Ներէ՛ ինծի ... դթա՛ ինծի, ըսաւ։

Եւ Ֆուլէ չխեղդելու համար իր կինը, իր ձեռքերը, որոնք բարձրացած էին անոր կոկորդի շուրջ, ուժով մը հրեց զայն, որ ինկաւ, գլորեցաւ գետին. առանց բառի, առանց արտաբերելի, առանց ըմբոստութեան, կարծես՝ սպասելով դահիճին կացինին, որ մէկ վայրկեանի մէջ պիտի դար վճռել անհաւատարիմ կնոջ դառը։

«Եւ ահաւասիկ կին մը՝ որ հազիւ ամբողջ ուժովը սիրեր եմ» ըսաւ Ֆուլէ, արհամարական ակնարկ մը նետելով անոր վրայ։

Թե՛զ գնդապետը նամակը գրպանած, արբական հագուստը հագած, սև ձին հեծած, մինչև Դահիրէ արշաւած, իր կնոջ հետ բնակած տունը մտած, ու այնտեղ չգտնելով իր կինը, մինչև այն պահուն որ հանդիպած էր զինուորի մը՝ միշտ մխիթարած էր թէ ուստ էին բոլոր այդ անսպասելի գէպքերը, ո՞ւստ էր նամակը...։ Աւա՜ղ սակայն երբ զինուորը պատասխանած էր իր հարցումին ասպէս.

— Ո՞վ կ'ուզէք, կղեոպատրա՞ն ...։ Անիկա թագուհիի մը նման հագուստ Գոնսթանտինի հետ գնաց ներկայ դանուելու համար այսօրուան մեծ ուսնակատարութեան ...։

Հիմա սակայն ... ամէն ինչ լմնցած էր այլեւս։ Այդ հեգնական սիրաը արիւնոտ անունը «Գլէոպատրա՞ն» արտասանուած կոպիտ ու չարաժպիտ զինուորի մը կողմէ, բաւական էր արդէն ամբողջ պատմութեան մը առանցքը կազմելու։

Ինքնի նման դնդապետը բրով տեսնելէ յետոյ այն հսկայ զեղազարդ ամպիոնը՝ որուն շուրջ խառնուած էին հազարաւոր բազմաթիւններ, եւ որուն մէջ անարատ կոյս նոր թագուհին բազմած պիտի ըլլար «Հրեղէն Իշխանի» քովը, նախապատիւ համարեց տանել անոր ապարանքին հասցէն, զոր տեսնելու զինուորը գիտեր արդէն։ Գնաց այդ ապարանքին մօտ պահուըտեցաւ։ Ո՜հ, որքան արտասուք ու մահաբեր թունեցան այդ վայրկեանները, որոնք իր ճակատի վրայ սեղծեցին մահաւան քրտինքը։

Երբ իմացաւ այն տեղին ամբողջ ուժը որ կը բարձրանար «Գլեոնաներ կարգալու համար մեծ զարդարեալ կողքին հրաշալի կտորի մը մէջ բազմած նոր թագուհին հասցէին, որուն շուրջը զարդարված՝ ձեռքը բռնած ջահեր, յարգիկան ու խելայեղ ծափերով կը վարդարձնէր «Սուլթանուհին (Շարունակելի)